

la persoanele de gen masculin poate fi asociat cu lipsa de informare, precum și cu gradul de conștientizare a simptomelor și patologiilor asociate osteoporozei. În Republica Moldova problema osteoporozei și consecințele acesteia nu se regăsește în topul afecțiunilor prioritare, fapt ce determină ca această maladie să fie subdiagnosticată.

Cuvinte cheie. Osteoporoza, cunoștințe, atitudini, practici, factori de risc, factori de decizie din domeniul sănătății, prevenire.

MECANISMUL DE EVALUARE A PERFORMANȚEI PERSONALULUI MEDICAL ÎN INSTITUȚIILE SPITALICEȘTI

Svetlana CERESCU

Nicolae JELAMSCHI

Scopul. Analiza mecanismului de evaluare a performanței personalului medical în instituțiile spitalicești pentru elaborarea unor recomandări de îmbunătățire a setului de indicatori de performanță stabiliți și a modului de validare a acestora.

Obiective. Evaluarea cadrului normativ internațional și național cu privire la evaluarea performanței personalului medical în instituțiile spitalicești; analiza calitativă a setului de indicatori de performanță și a modului de validare a acestora în cadrul instituțiilor spitalicești; evaluarea opiniei personalului medical privind mecanismul de evaluare a performanței utilizat la nivel instituțional în cadrul spitalelor; elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a setului de indicatori de performanță și a modului de validare al acestora în cadrul instituțiilor spitalicești.

Materiale și metode. Tipul de studiu – descriptiv transversal, mixt (calitativ/cantitativ), realizat în decembrie, 2021 – martie, 2022, prin chestionare online (*Google Forms*) și pe suport de hârtie a 346 de medici și personal medical mediu, inclusiv prin 5 interviuri în profunzime cu manageri din instituții spitalicești publice, departamentale și private din Republica Moldova. *Metodele studiului* – istorică, sociologică, statistică, comparativă, grafică.

Rezultatele obținute. Mecanismul de evaluare a performanței personalului medical în instituțiile spitalicești este perceput ca fiind un proces transparent în proporție de 62% din respondenți. Doar 33% din participanții la studiu percep valoarea performanțelor profesionale în muncă ca fiind absolut necesară. Analiza datelor denotă că 62% din respondenți consideră că membrii comisiei de evaluare a performanțelor profesionale în muncă sunt obiectivi la aprecierea realizării indicatorilor stabiliți. Majoritatea participanților la studiu consideră că rezultatele evaluării performanțelor profesionale în muncă reflectă calitatea muncii, aportul și profesionalismul angajaților. Managerii instituțiilor spitalicești sunt de părere că setul de indicatori de performanță ar putea fi ajustat ca să conțină prevederi specifice activității personalului medical din instituțiile ce le gestionează. Pe de altă parte, în cazul unei modificări presupuse a setului de indicatori de performanță, 65% din personalul medical chestionat a comunicat că se pot acomoda ușor și repede la condiții noi de muncă, 23,7% se pot adapta cu mici dificultăți și instructaj normal, iar 7,8% din respondenți își apreciază capacitatea de adaptare ca satisfăcătoare, dar menționează o nevoie de o instruire mai îndelungată. Privind periodicitatea evaluării performanței, 65,6% din respondenți au relatat că aceasta este evaluată lunar, 15% anual, 12,7% trimestrial, iar 2,9% semestrial. Studiul a arătat că 46,8% din

respondenți au fost evaluați în cadrul ședinței comisiei de evaluare a performanței profesionale, cu participarea doar a managerilor de nivel mediu (șefi de subdiviziune). În cadrul ședinței comisiei de evaluare a performanței profesionale, fără de participarea personalului medical evaluat sunt apreciați 22,8% din participanții studiului. Asigurarea confidențialității datelor despre evaluarea angajaților medicali de către comisia de evaluare a indicatorilor de performanță este raportată de 53% din respondenți, pe când 32% cred că datele sunt parțial confidențiale. De asemenea, 55% din lucrătorii medicali chestionați cred că procesul de evaluare a performanței profesionale este unul foarte subiectiv și ne transparent.

Concluzii. Studiul relevă că lipsa participării personalului medical la procesul de apreciere a performanței profesionale în muncă creează premise pentru evaluarea netransparentă a setului de indicatori de performanță de către membrii comisiei de evaluare și validare a performanței profesionale individuale. Cu toate că există un mecanism de evaluare a performanței personalului medical, totuși în spitalele publice nu a fost stabilită, prin act normativ, o fișă de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale lucrătorilor medicali.

Cuvinte cheie. Performanță, indicatori de performanță, personal medical, scala de măsurare a performanței, performance appraisal in the hospitals, chestionar performanță în muncă.

ACCESIBILITATEA SERVICIILOR DE PLANIFICARE FAMILIALĂ ȘI AVORT ÎN SIGURANȚĂ ÎN CONDIȚIILE PANDEMIEI COVID-19

Cornelia SÎRBU
Adriana PALADI

Scopul. Evaluarea accesibilității serviciilor de planificare familială (SPF) și întreruperea voluntară a cursului sarcinii în condiții de siguranță în pandemia cu COVID-19 și elaborarea recomandărilor necesare pentru menținerea și îmbunătățirea prestării acestor servicii.

Obiective. Analiza rezultatele studiilor, practicilor internaționale, recomandărilor OMS și a altor organizații internaționale referitor la accesibilitatea SPF și avortul în siguranță în condițiile pandemiei COVID-19; analiza opiniei prestatorilor de servicii cu privire la organizarea SPF și avortul sigur în condițiile pandemiei; evaluarea opiniei femeilor de vârstă reproductivă despre accesul la SPF și avort sigur în condițiile pandemiei COVID-19; elaborarea recomandărilor necesare pentru menținerea și îmbunătățirea prestării acestor servicii în situații pandemice.

Materiale și metode. Tipul studiului: mixt. Componenta cantitativă studiu transversal, descriptiv, efectuat prin chestionarea a 213 medici obstetricieni-ginecologi și 320 de femei de vârstă reproductivă, în perioada 01.11.2021-01.02.2022. Două chestionare elaborate în interesul studiului au fost distribuite online (Google Forms) și pe suport de hârtie. Componenta calitativă a studiului a reieșit din analiza răspunsurilor la întrebările deschise ale chestionarelor. *Metodele studiului* – istorică, statistică, matematică, comparativă și grafică.

Rezultate obținute. Studiul demonstrează existența barierelor în accesarea SPF și avort sigur în pandemia COVID-19, relatate atât de prestatorii, cât și de beneficiarii serviciilor. Beneficiarele serviciilor relatează în 31,7% de cazuri că frica de a se infecta cu COVID-19 este cea mai mare barieră în accesarea SPF, 24,9% din femei au declarat ca impediment starea de